

ACC. N:R M. 9870: 1-22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Godt Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knarabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spåbo, Burseryds förs.

Bröllop och bröllopseder.

s. 1-22 LuF. 52.

ACC. N:R M. 9870: 1-22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gods Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knarabo, Sm. Bursén

Socken: Bursén

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spåbo, Burséns förs.

Bröllop och bröllopseder.

s. 1-22 LuF. 52.

Bröllops och Bröllopsseder.

Nu för brudgummen sjölv in bruden
men ja har också sett bruden föras
fram till altaret utav sin fader där
redan brudgummen var och tog emot
henne. Det skulle vara brudens fader
som förde dottern (dotter) till altaret
annars en nära släkting till fadern.
Vigselring har här nog varit länge!
Min mormors mor hade en silverring
till vigselring och min mormor en (ska-
lering) det vill säga två sammanfogade
guldringar urgröpta inuti och tunna
som skal, dom skulle va fina i början
på 18⁵⁰ talet. Det har också lånats
vigselring. Det var en gång en (piga)
eller hembiträde som hade tjänat hos
kronfogde Vallderström här i

Burseryds församling, han fördes
till altaret av sin husbonde, men
när vigselakten skulle utföras hade brud-
gummen ingen ring men fick låna
sin hustrus ring. Jag har en gång
hört talas om att kyrkoherden tog sin
ring och lånade bruden vid vigseln
för brudens ring lag glömd hemma.
Vardagsringen sattes på när bröllopet
var över. Det var en smal silverring
om det va rikt folk, annars en mäs-
singsring som kostade 1 krona eller
1.50 men många fattiga hade fått
mässingsringen till vigselring och
i (oladastad) vardagslag ingen ring
alls. Sparröf har jag aldrig hört talas
om, men när lysningen var utagen och
uppläst i kyrkan en gång skulle

bruden och brudgummen om di skulle
hava jorbrukt gå till sina vänner och
släktingar samt grannar och (tigga) eller
be om hjälp. Mannen skulle hava såd
helst havre men också korn och vörög
så han kunde så upp sin gård (går)
eller torp vilket det nu var. Hans
moder skulle ge honom en ny säck
att samla säden i och helst flera säckar
om det fanns nya, gamla dugde inte.
Och den blivande frun skulle be om
(tore) lin och ull som hon skulle bere-
da till kläder och strumpor. Så zingo
de i ^(då) flera dagar, många gävo vad
di begärde men andra åter forade dem
med ovet. (uvet.) Bröllopsdagen skulle
en av den manliga släkten en yngre
kusin eller (byting) helst en språksam

man ta si (hatta) mossa eller hatt
och försöka samla in prängar till spel-
männen, men det var inte lönt att
börja insamlingen innan kvällen och
männen hade fått i sig lite (trallare-
vatten) brännvin då fick spelmännen
tatt stor lön. Flickorna och hustrurna
hade aldrig några prängar när de varo
på kalas förr. Åt inte ella heller.

Takklädsel har jag ej sett någon gång!
Åtosskällare har jag ej hört talas om!
Plaseringen vid boret va först (brudparet)
brudparet sen prästen te höjer om brua
och (klockan) organisten te vänster om
brudgummen. Brudgummen mar till höger
om bruden och brudens mar till vänster
om organisten sen alla fruntimren
till höger om bruden, med början af

frästafrua och alla herrana till vänster
om brudgummen med början av kläckare-
mars. Trucas eller (krusa) skulle gästerna
göra ju längre desto hederliga, den
som var värd måste många gånger
ta gästen i armen och dra och staja
honom fram till bordet vilket ibland
kunde taga $\frac{1}{2}$ timma i anspråk av dem
som prusade mest. Det var nog för det
mesta samma sorters mat te brudhys-
meddan för, men måen mat skulle då
va för gästerna gingo fastande i flera
dagar in, för att de skulle kunna äta
mör på kalaset. Det började må groft
brä stora (bärror) skivor smör hemma-
kärnat, ost hemmagjort som va skuren
i skivor samt småost eller jätost
gjord av söt mjölk som skurits med

kärnmjölk (känemjölk) i stället för
(löpe) ostlöje samt (sötta) sylta. Dricka
som va hemmajot ar mättat (kon) ^{öt} ~~kän~~
å råghli. Smörgåsa tas i (hanna) handen
och drickat serverades eller bjöds
ikring i ett stop en bagare med
ett (öra) eller ^{ett} handtag på som gick
från man till man tills de va slut
då fylles det äter på. Stopet var antina
gen utav glas eller (plastellin) porstin
me aj grann blomma på. Brännvins-
flaska va också flitit igång förr ve
bröllope. Det bjöds också ikring i flaskor
i varje gäst som ville dricka tog sig
en (klanka) d.v.s. munnen full så mycket
man kunde (skälja) svalja på en gång.
Många to flera klankar efter varandra
men då hände att de stupade under bor-
det.

Sen började meddela må (jörpsår) potates
makaroner, bruna bönor ibland jörpsår-
(budding) pudding kakor (nötkärl) tjeländ
kokt fläsk, om det fanns (såes) på
gåsen (smalakärl) får kallades för
får (smalle.) Då skulle va mæ kokat
(savel) d. a. s. kött fläsk och korv kakor
korv på borden ve kalasa för alla så
då så fattig ut i synnerhet ve bröllop
Och sen blev då riägrönsgröt och mjölk
till efterrätt, men på senare tid i (för-
måga) rika hem serverades det
till supamat rosinesoppa må smör-
bakelser samt sötost som var kokad
av rystad mjölk med ägg och mjöl
sötad med sirups och färgad med lakrits
och kryddad med kaner den skulle kokas
en vecka i förväg och kokas mycket
långt.

etven ostakaka serverades samtidigt.
Förr skulle släktingarna & grannarna allti
(kruta) till kalas, eller ha en (förling) må se
nå di gick, eller allra helst skicka ett
krutninga daen in^a, och då skänktes
smörbröder, eller ett stort tenfat må
sötost, eller ett tenfat må ostakakakaka
eller en stor träskål må (olitagröt)
risgrönsgröt. På så vis fick den som
(jor) gjorde brullup ibland många
såna fat må mat som mättade.
Köttsteker var också vanligt att (kruta)
(kaja) som gåva till kalas men då
(skulle) skulle då helst va (jämjasteka)
(mämjasteka) då va den finaste på hela
nötturet. De va ej köttstek som satt
(nämst) närmast in^a (jämjasteka) njur-
steken på ett (nöt) nötkreatur.

(ett kalvastek) köret av en kalv, eller
ett (smalalår) fåralår va också aj hederlig
(föning) gåva. Kaffe brukades inte men
brännvin och (gruggar) konjack & vatten
dracks desto rikligare. Ett så firat
bröllop på 1840-1850 talet ansågs vara
ett hedertigt kalas för hús va (urvoett)
måe mat & dricka. (Överflöd
Ja vet ej att musiken spelade förr än
after maten! ett mat lännas kvar
på tallrikar har jag sett men vet ej
varför och då lännade matbitarna
bruka diskas böt bort. Till musiken
och kokerskan samlades det in pengar
som delades lika, till serveringshjälps
lades pengar under tallrikarna men
det blev ej så mycke för så va bara våra
enstaka av närmaste släkten som lade
där.

Brudens moder fick alldrig förr va ~~mä~~
re vigsta för, då bådade utur och utöcker
för (dotter) dottern i sitt äktenskaps.
Då dansades brudparet först prästen
och brua, för prästerna dansade och
slogs förr på kalasen, men prästarocken
och prästakrägen ^{"oen"} tog dom av och lade
på bordet. Här i denna församlingen
hände en gång på ett husförhör att prästen
och stöten ^{"oen"} hön i ordväxling, då lade
prästen kragen på bordet och sen tog
han kravatens må kyrkestöten så den
sistnämnda stöps. Sen sade prästen.
"Prästen ligger på boet men stöten i
sopervråa" hörnet lings borla i
stova. Stöten var orgettramparen.
Så dansen började då kanske inte var-
ken brud eller brudgum kunde dansa.

men det var nog då pojkarna skulle
"stjäla bruden," eller under alla omständig-
heter skulle stöjjan rivas sönder, ~~för~~
för det följde tur och tycka i då nya
hemmet. Kronan lossades också och
den inte lossade själv under dansen! ful!
Polke och valls var nog dom vanliga
dansarna vid bröllops men marsuska
och kadriit dansades också. Jag har nog
hört att pojkar och flickor ha legat
i "syskonsäng" d.v.s. par om par
på storsängens golv. Det lades ut
stora råghalmsbuntor på golvet
som löstes upp för då va i stora
knippen som bands samman med
halms när de "släget Tröskades" slag-
Tröskades. Och där lade de sig i "sänga
baset" för det va allti lång råghalm

i sängabottarna för. Sedan lades det
hårtäckren ovanpå. Som hureudkundede
hade di pojkarne rockar och sedan
som övriga gängkläderna till ett "bräja"
bre på sig. Det sovs ej så mycket
den natten som skiftade vi mest
make. Då va ju en skandal för den
gäjk eller. Lös som ej fick någon
make. Jag vet ej om gästerna skulle
följa bruasäret åt sänga, men om
det va nåt otysk unns sänga bru-
kade de ta bort då in da la se.
Här dansades på ett brullup ^{an} 1900 en så
kallad bordans. ~~på ett brullup~~. Då gick
te på ^{da} detta viset, nå "boet" bordet va
"arött" borttverat var det en anförant
till bruggomen som gick den första
dansen ensam på bordet och sen var

dansen inled så dom andre kunde börja
Brudens vita klädsel började med 1900
talet och mest allmant vid ~~1920~~ 1920.
Innan va då mäst "håskap" slet lärda och
rika folkens men dom siste tjärfen ära
ha så gott som alla vitt, då kan iblan
synas män som har ej "schätt" svart.
eller en polört ^{klänning} men då fixas inget
bultuys. Brudens klädsel för en 60. a 70
år sen va svart fotsid klänning med
vit stärkt "krave" krage innanför klän-
ningskragen stärkta masketter ve
"hännalleen" på ärmarna, en blommier
"sälkeduk" silkeduk på "huett" huvudet,
må ha inte hade krans. Då ha vi här
ej brukarna å "sölver" silver som
är skänkt av ungdomen här i "sopra"
församlingen på år 1100 elvahundra.
talet.

Och den har varit i bruk ibland i 4 generationes. Krona av myrten även mjönbärs^{ris} (har ofta varit i bruk här. Lingen^{ris} har jag aldrig sett. Här har också lånats kronor för denna kronan är så stor och tung så att brudar som äro kläda af orkar bära den. När denna kronan bäres brukas en myrtenkrans omkring den och då är vikten omkring 5. kg. En brud som inte är "rön" hederlig skall ej bära krona för då blir hon svart & måste tvättas och poleras in af ny brud kan bära henne. Och den som har "ore-mat" henne skall betala kostnaden. Då är af stor skam & va "buki" när en se gifte sig, & bär en då krona så "skehenerar" skömmen^{hon} ut sig riktigt.

"lotat"

Det var svårare för en "hora" att bli gift än för en flicka som inga barn hade, men annars var det nog för som nu att en del voro "bukiga" eller i gro- ses inan då ble det då vigdes eller gifte se. Här i Burserups församling närmare bestämt i denna Knarrabo by var en rik hemmansägare "bonne" och "fårakär" d.v.s. han körde hästskjuts till Göteborg med smär, hudar och skinn samt villt som såldes och i hemlås hade han hem sitt, salt, kaffe snus samt kakesocker, det köptes för pengar han fick för varorna han hade med sig. Denne bonne hade en "psia" hembiträde som han ville gifta sig med och då ginge te prästen å to ut lysning "lysesedel", sen gick det något år in då vigdes, men

så bla bonnens far sjukt å prästen
fick lov dit i "soknaböe" för att ge
den gamle H: H: Kattva å nå då va
"gjort" gjort så sade prästen, nu å då så
gott att ja "vies" viges er också Då sa
bonnen, ja hunnomen det tror ja må å
det blev vigset i helgdagsdräkt för det
var ej köpt några bröllopskläder. Det blev
tur och lycka i de "hammet" hemmet på
många vis och bruden va inga hora.
Bröllopskläder köptes vid nästa läte-
borgaresa och mycke finare än andra
hade här på "trakta" orten "orta". Bruden
"Brua" fick en vit silkeduk "sälkeflor"
må blåa blommer på och knuten fram
att hava på "huet" huvudet. Här i "Buse"
hörka va inget fruntimmer å bondeklassen
som va så fin på het som mor Krestina

i Inmarabo alla brukte "nia" niga djupst
för henne nå hu gick in i kyrka eller
annars visade sig. Här va förr sed att
brua skulle ha en sølverpång i skoen
för att det inte skulle bli "brest" tröt på
pångarna i hammet. Brua kläddes förr å
prästafrua, men om inte hu kunde må då,
då skulle sømmeska som sydde brua klänninga
kläa brua. Bruden kläddes i ett litet rum
som kallades förr fästekammare det var en
ingång från förstugan till det rummet.
Brudgumen skulle inte se bruden den
dåen ina hu va klädd å de skulle gå in
i "stora" då stora rummet för att vias.
Bruden skulle nog inte se sig i spegel
medan hu va klädd men i vattenspegel
var nog ej förbjudet. eller varför vet ja
ej.

Här har rest^{to} ärepostas ve bröllops så
länge ja mens och flera stycken, ibland
en dubbelbåge ve döra, en enkelbåge i porten
eller i grinden och så en ve störevägen där
byvägen kommer ut. Då va förr då, nu ä
här ant om folk så då reses inte ^{"mar"} mer än
en båge vid dörren ^{"böoe"} må en transparang i
brudens och brudgummens namngå och
kulörta lycktor som lyser inuti bågen.
Jag har sett björkar vid bröllopsgårdar
om Midsommartiden "Hessommer" och skatade
granar ve "jultia" jultiden men nu ä då
sällsynt. streposten äs nu vid denna
"tia" tiden klädd med eneris "aneris"
och ve Hessommer klädd må ekelöv,
mågar enda äs om sommaren också
klädd må bokelöv men här äs ant
om bokar och då fens inget löv.

strepoften kläddes alltid i smyg så att ej
brudparet skulle se den innan den bars
fram och restes, dagen eller rättare sagt
kvällen innan brudhuset. Tjeningen kläddes
den på en "loe" lög i en grannstuga,
om sommaren i en lerbäck ute i gården
"gået". En fyrdubbel bäge må kolörta, fyra
till antalet lycktor samt en liten stång
i toppen med en liten flagga skulle det
resas ve "dösa" dörren, där som va af hede-
li bru. Detta arbetet gjordes göres af "ungdo-
marna" ungdomen i granngårdsarna. Nå ärspar-
ten va rest skulle de "bjus" bjudas in för
att "fångnas" prästeras må kaffe och
kakor, det var brudens föräldrar eller
syskon som fångnade ungdomarna. Om
bruden var hemma så skulle hon
inte visa sig.

Pojkarna i granngårdarna brukade när
äreporten kläddes binda in i riset
antingen en flicka eller pojk utan
dockor som varo lustigt utstyrd,
eller nakna. ^{"näkna"} Dessa dockor väckte stor
föryrrelse hos brudparet när äreporten
togs ner och kläddes af och det är många
som blivit ovänner för kirstiden bara
för dockans skull. Och den som hängde
dit den gjorde det för att reta dem.
Många gånger blev det ju alldrig up-
penbart vem som ställt te må ofoget.
Här har vigs många par utan både brud
och äreport bara för att dom ej ville få
en dotter i bröllopspresent med "ärböeri"
äreporten.

Här har förekommit björkdragning på
hysningsdagarna. Var då i ett riktigt smått
smått hem blev då små björker som dragas
av få pojkar, flickor var det inga män
vid björkdragningen, men skulle "sulle" brud-
tys firas i ett "gavillit" gästfrill hem så
skulle det dragas en stor björk utav
en 10 a 12 man, men sen måste då "vankas"
serveras drikessvara konjack eller brännvin
så mycket som kunde "förtära" dricka.
För de brudtys skulle brudas för bju i
brudtys. Då gick så te att han gick ut
går i går och bjudele och ibland nå släkte
bodde flera mit iprå tog det flera daa.
Var fadern "fäen" döer skulle sonen gå, annas
drängen, men fanns ej manfolk i gården
"gåen" skulle man släkting gå. Truntimener
skulle inte gå utan i nöfall!

När lysning för sulte Tass ut hos prästen,
så skulle alltid brudens fader ^{annars} "alla" en förmyndare eller nära släkting va mäs, sen innan
lysningsformoläret skrevs skulle de unga
förhöras i Kristendomskunskap och det
hände vist någon gång att dom ej
fick lysning inä da hade läst på
i katekesen så att dom kunde ge svar
på prästens frågor. Då va ju "ihärlit"
otrevligt att komma hem utan att fått ut
lysning. Men många gånger nå da
va gahärlit så fick dom lysning.
Prästen va vist inte lika sträng och
fördrande mot alla.

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:1 ,2

*Prof. Van. Sjöström
arkiv*

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av,

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

Bröllop och Bröllopsseder.

Nu för brudgummen sjelv in bruden men ja har också sett bruden föras fram till altaret utav sin fader där redan brudgummen var och tog emot henne. Det skulle vara brudens fader som förde dotten (dotera) till altaret annars en nära släkting till fadern. Vigselring har här nog varit länge. Min mormors mor hade en silverring till vigselring och min mormor en (skalering) det vill säga två sammanfogade gullringar urgröpta inuti och tunna som skal, dom skulle va fina i början på 1850talet. Det har också lånats vigselring. Det var en gång en piga eller hembiträde som hade tjänat hos kronofogde Vallderström här i Burseryds församling, hon fördes till altaret av sin husbonde, men när vigselakten skulle utföras hade brudgummen ingen ring men hon fick låna sin husmoders ring. Jag har en gång hört talas om att kyrkoherden tog sin ring och lånade bruden vid vigseln för brudens ring låg glömd hemma. Vardagsringen sattes

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:2,3

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

på när bröllupet var över. Det var en smal silverring om det va rikt folk, annars en mässingsring som kostade 1 krona eller 1,50 men många fattiga hade förr mässingsringen till vigselring och i vardagslag ingen ring alls. Sporröl har ja aldri hört talas om, men när lysningen var uttagen och uppläst i kyrkan en gång skulle bruden och brudgummen om di skulle hava jorbruk gå te sina vänner och släktingar samt grannar och (tigga) eller be om hjälp. Mannen skulle hava säd helst havre men också korn och våråg så han kunde så upp sin gård (går) eller torp vilket det nu var. Hans moder skulle ge honom en ny säck att samla säden i och helst flera säckar om det fans nya, gamla dugde inte. Och den blivande frun skulle be om (tone) lin och ull som hon skulle bereda till kläder och strumpor. Så gingo de i (flare däa) flera dagar, många gåvo vad di begärde men andra åter forade dem med ovett (uvet). Bröllopsdagen skulle en av den manliga släktet en yngre kusin eller (byling) helst en språksam man ta si (hätta) mössa eller hatt och försöka samla in pengar till spelmännen, men det var inte lönt att börja insamlingen inan kvällen och männen hade fått i sig lite (trallarevatten) bränvin då fick

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:4 ,5

Landskap: Småland

Uppptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Upppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

spelmännen rätt stor lön. Flickorna och hustrurna hade alldrig några pengar när di voro på kalas förr. Å inte ella heller. Takkläd-
sel har jag ej sett nån gång! Blosshållare har jag ej hört talas om! Plaseringen vid bordet va först brudparet sen prästen te höjer om brua och (klockan) organisten te vänster om brudgummen. Brudgummens mor till höger om bruden och brudens mor till venster om organisten sen alla fruntimren till höger om bruden, med början af prästfrua och alla herrarna till venster om brudgummen me början av klockaremora. Trugas ell (krusa) skulle gästerna göra ju längre desto hederliga, den som var värd måste många gånger ta gästen i armen och dra och släpa honom fram till bordet villket ibland kunde taga $\frac{1}{2}$ timma i an-
språkav dem som krusade mest. Det var nog för det mesta samma sor-
ter mat te brullupsmeddan förr, men möen mat sulle dä va för gästena gingo fastande i flera dar ina, för att di skulle kunna äta möe på kalaset. Det började mä groft brö stora (bässor) skivor smör hemma-
kärnat, ost hemmaystad som va skuren i skivor samt småost eller påtost ystad av söt mjölk som skurits med kärnmjölk (känemjölk) i stället för löpe samt (sölta) sylta. Dricka som va hennajot av mältat korn

L.U.F.

Acc, N:r M. 9870:6

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

å rågkli. Smörgåsa tos i (håanna) handen och drickat serverades
eller bjöds ikring i ett stop en bågare med ett (öra) eller ett
handtag på som gick från man till man tills de va slut då fylles
det åter på. Stopet var antingen utav glas eller (postelin) porslin
me aj grann blomma på. Bränvinsflaska va också flitigt igång förr
ve bröllup. Det bjöds också ikring i flaska å varje gäst som ville
dricka tog sig en (klonk) d.v.s. munnen full så mycket man kunne
(skälja) svälja på en gång. Många to flera klunkar efter varandra
men då händ att di stupade under bordet. Sen började meddan mä
(jorpär) potater makaroner, bruna bönor iblan jorpär-(budding), pud-
ding kokt (nötakyt) tje ljud kokt fläsk, om det fans (söer) på gåen
(smalakyt) får kallades förr för (smale) Dä sulle va möe kokat
(sovel) d.v.s. kött fläsk och korv hackekorv på borden ve kalsa för
älla så dä så fattit ut i synnerhet ve bröllup. Och sen blev dä
risgrynsgröt och mjölk till efterrätt, men på senare tid i (förmögna)
rika hem serverades det till supamat rosinesoppa mä smörbakelser
samt sötost som var kokad av ystad mjölk med ägg och mjöl sötad med
sirup och färgad med lakrits och kryddad me kanel den skulle kokas

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:7,8

Landskap: Småland	Upptecknat av: Goda Bursén
Härad: Västbo	Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd
Socken: Burseryd	Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.
Uppteckningsår: 1945	Berättat av:

en vecka i förväg och kokas mycke länge. Även ostakaka serverades samtidit. Förr skulle släktingarna o. grannana allti (rusta) till kalas, eller hava (förning) mä se nå di gick, eller allra hälst skicka dit rustninga daen inna, och då skänktes smörbakelser, eller ett stort tennfat mä sötost, eller ett tenfat mä ostapankaka eller en stor träskål mä (-) risgrynsgröt. På så vis fick dem som (jore) gjorde brullup iblann många såna fat mä mat som mättade. Köttstekar var också vanligt att (rusta) (raja) som gåva till kalas men då (sulle) skulle dä hälst va (jämjasteka) (nämjasteka) dä va den finaste på hela nötkreaturet. De va aj köttstek som satt (nämst) närmast inté (junasteka) njursteken på ett(nöt) nötkreatur.

(Aj kalvastek) låret av en kalv, eller ett (smalalår) fåralår va också aj hedelig (föning) gåva. Kaffe brukades inte men bränvin och (gruggar) konjack o. vatten dracks desto rikligare. Ett så firat bröllup på 1840-1850talet ansågs vara ett hederligt kalas för här va (uvoett) överflöd möe mat å dricka,

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:9, 10

Landskap: Småland	Upptecknat av: Goda Bursén
Härad: Västbo	Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd
Socken: Burseryd	Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.
Uppteckningsår: 1945	Berättat av:

//////////

Ja vet ej att musiken spelade förr än äfter maten! Att mat lämnas kvar på tallrikar har jag sett men vet ej varför och då lämnade matabitana bruka diskas boet bort. Till musiken och kokerskan samlades det in pänga som delades lika, till serveringshjälp lades pengar under tallrickarna men det blev ej så mycke för då va bara nära enstaka av närmaste släkten som lade där.

Brudens moder fick alldrig förr va mä ve vigsla för, då bådade utur och ulöcker för (dotera) dottern i sitt äktenskap. Då dansades bruapolske föst prästen och brua, för prästerna dansade och slogs förr på kalasen, men prästarocken och prästakragen (-ven) tog dom av och lade på bordet. Här i denna församlingen hände en gång på ett husförhör att prästen och "stöten" kom i ordväxling, då lade prästen kragen på bordet och sen tog han kravatak mä kyrkestöten så den sistnämnda stöp. Sen sade prästen. "Prästen ligger på boet men stöten i "sopevråa" hörnet längst borta i stova. Stöten var orgeltramparen. När dansen började då kanske inte varken brud eller brudgum kunde dansa men det var nog då pojkarna skulle "stjäl

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:11 ,12

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

Uppteckningsår: 1945

Berättat av:

bruden". Men under alla omständigheter skulle slöjjan rivas sönder, för det bådade tur och lycka i då nya hemmet. Kronan lossades också om den inte lossande själv under dansen! Polske och valls var nog dom vanliga dansarna vid brullup men marsurka och kadrill dansades också. Jag har nog hört att pojkar och flickor ha legat i "syskonsäng" d.v.s. par om par på storstugans golv. Det lades ut stora råghalmsbuntar på golvet som ,östes upp för di va i stora knippen som bands samman med halm när di "plägeltröskades" slagtröskades. Och där lade de sig i "sängaboset" för det va allti lång råghalm i sängabottnarna för. Sedan lades det hårtäcken ovanpå. Som huvudkudde hade di pojkarnas rockar och sedan dom övriga gångkläderna, till att "braja" bre på sig. Det sovs ej så mycket den natten dom skiftade vist mest make. Då va ju en skandal för den pojk eller tös som ej fick någon make. Jag vet ej om gästerna sulle följa bruapäret åt sänga men om det var nåt otyg unner sänga brukade ta bort då ina da lae se. Här dansades på ett brullup år 1900 en så kallad bordans. Då geck te på"dä" detta viset, nå "boet" bordet va "årött" bortserverat var det en anförvant till bruggomen som gick den första dansen

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:12,13,14

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

ensam på bordet och sen var danseb inled så dom andre kunde börja
Brudens vita klädsel började med 1900talet och mest allmänt vid 1920.
Inan va dä mäst "häskap" det lärda och rika folken men dom siste
tjufem åra ha så gott som alla vitt, då kan iblan synas nån som har
ej "schätt" svart eller o. en kolört klänning men då firas inget
brullup. Brudens klädsel för en 60 a 70 år sen va svart fotsid
klänning med vit stärkt "krave" krage inanför klänningskragen stärkta
masketter ve "hånnaleen" på ärmarna, en blomier "sälkeduk" silkeduk
på "huet" huvudet, nå hu inte hade krona. Dä ha vi här ej bruakrona
å "sölver" silver som är skänkt av ungdomen här i "sokna" försam-
lingen på år 1100 elvahundratalet. Och den har varit i bruk ibland
i 4 generationer. Krona av myrten även mjöllbärsris har ofta varit
i bruk här. Lingonris har jag alldrig sett. Här har också lånats
kronor för denna kronan är så stor och tung så att brudar som äro
klenä äj orkar bära den. När denna kronan bäres brukas en myrtenkrans
omkring den och då är vikten omkring 5 kg. En brud som inte ä "rån"
hederlig skall ej bära krona för då blir hon svart o. måste tvättas

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:14,15

Landskap: Småland	Upptecknat av: Goda Bursén
Härad: Västbo	Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd
Socken: Burseryd	Berättat av:
Uppteckningsår: 1945	Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

och poleras ina aj ny bru kan bära henne. Och den som har "orenat" henne skall betala kostnaden. Då ä aj stor skam o. va "buki" når en se gifta sig, o. bär en då krona så "skekenerar" skämmer hon ut sig riktigt. Det var svårare för aj "hora" sköka att bli gift än för en flicka som inga barn hade, men annars var det nog förr som nu att en del voro "bukiga" eller i groses inan dä ble å att da vigdes eller gefte se. Här i Burseryds församling närmare bestämt i denna Knavrabo by var en rik hemmansägare "bonne" och "fäarakär" d.v.s. han körde hästskjuts till Göteborg med smör, hudar och skinn samt villt som såldes och i hemlass hade han hem sill, salt, kaffe snus samt kakesocker, det köptes för pengar han fick för varorna han hade med sig. Denne bonne hade aj "pia" hembiträde som han ville gifta sig med och di ginge te prästen å to ut lysning "lysesedel", sen gick det något år ina da vigdes, men så bla bonnens far sjuk å prästen fick lov dit i "soknabø" för att ge den gamle H: H: Nattva å nå dä va "gjot" gjort så sade prästen, nu ä dä så gott att ja "vier" viger er också. Då sa bonnen, ja hunnomen det tror ja mä å det blev vigsel i helgdagsdräkt för det var ej köpt några bröllups-

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:16 ,17

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

kläder. Det blev tur och lycka i de "hammet" hemmet på många vis
och bruden va inga hora. Bröllupskläder köptes vid nästa Göteborgs-
resa och mycke finare än andra hade här på "trakta" orten "orta".
Bruden "Brua" fick en vit silkeduk "sölkeflor" må blåa blommer på
och knuten frans att hava på "huet" huvudet. Här i "Buse" kyrka
va inget fruntimmer å bondeklassen som va så fin på het som mor
Krestina i Knarabo alla brukte "nia" niga djupt för henne nå hu
gick in i kyrka eller annars visade sig. Här va förr sed att brua
sulle ha en sölverpäng i skoen för att det inte skulle bli "brest"
trått på pänga i hammet. Brua kläddes förr å prästafraua, men om inte
hu hinde mä dä, då dulle sömmeska som sydde bruaklänninga kläa brua.
Bruden kläddes i ett litet rum som kallades för fästekammare det
var en ingång från förstugan till det rummet. Brudgumen skulle
inte se bruden den daen ina hu va klädd men i vattenspegel var nog
ej förbjudet. Men varför vet jag ej.

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:18

Landskap: Småland

Härad: Västbo

Socken: Burseryd

Uppteckningsår: 1945

Upptecknat av: Goda Bursén

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Berättat av:

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

Här har rests äreportar ve bröllup så länge jag mens och flera stycken, ibland en dubbelbåge ve döra, en enkelbåge i porten eller i grinden och så en ve storevägen där byvägen kommer ut. Då va förr dä, nu ä här ont om folk så dä reses inte mer än en båge vid dörren mä en transparang i brudens och brudgummens namn på och kulörta lycktor som lyser inuti bågen. Jag har sett björkar vid bröllopsgårdar om Midsommartiden §Messommer" och skalade granar ve "Julatia" Jultiden men nu ä dä sällsynt. Äreporten är nu vid denna "tia" tiden klädd med eneris "aneris" och ve Mesommer klädd mä ekelöv, någon enda är om sommaren också klädd mä bokelöv men här är ont om bokar och då fens inget löv. Äreporten kläddes alltid i smyg så att ej brudparet skulle se den inan den bras fram och restes dagen eller rättare sagt kvällen inan brullupet. Antingen kläd des den på en ",oe" loge i en grannstuga, om sommaren i en lövbacke ute i gårdet "gäet". En fyrdubbel båge mä kolörta fyra till antalet lycktor samt en liten stång i toppen med en liten flagga skulle det resas ve "döra" dörren, där som va aj hedeli bru. Detta arbetet gjordes å "ongdomana" ungdomen i grangårdarna. Nå äreporten va rest

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:19,20

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

skulle de "bjus" bjudas" in för att "fängnas" trakteras mä kaffe och kaker, det var brudens föräldrar eller syskon som fängnade unfdomarna. Om bruden var hemma så skulle hon inte visa sig. Pojkarna i granngården brukade när äreporten kläddes binda in i riset antingen en flicka eller pojk utav dockor som voro lustigt utstyrda eller nakna. Dessa dockor väckte stor förargelse hos brudparet när äreporten togs ner och kläddes af och det är många som blivit ovänner för livstiden bara för dockornas skull. Och den som hängde dit den gjorde det för att reta dem. Många gånger blev det ju alldrig uppenbart vem som ställt te mä ofoget. Här har vigs många par utan både brullup och äreport bara för att dom ej ville få en docka i bröllopspresent med "äreboén" äreporten

L.U.F. Acc. N:r M. 9870:21 ,22

Landskap: Småland	Upptecknat av: Goda Bursén
Härad: Västbo	Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd
Socken: Burseryd	Berättat av:
Uppteckningsår: 1945	Född år 1883 i Späbo, Burseryds förs.

Här har förekommit björkdragning på lysningsdagarna. Var dä i ett rikt "snårt" snålt hem blev dä små björker som drogos av få pojkar, flickor var det inga män vid björkdragningen, men skulle "sulle" brullup firas i ett "gövillit" gästfritt hem så skulle det dragas en stor björk utav en 10 a 12 man, men sen måste dä "vankas" serveras drikesvara konjack eller bränvin så mycke dom kunde "förstöra" dricka. För ve brullups skulle bruas far bju i brullup. Dä gick så teatt han gick ur går i går och bjudde och iblann nå släkta bodde flera mil ifrå tog det flera daa. Var fadern "faen" döer sulle sonen gå, annas drängen, men fanns ej manfolk i gården "gåen" skulle nån släkting gå. Fruntimmer skulle inte gå utan i nöfall.

När lysning för sulle tass ut hos prästen, så skulle alltid brudens fader "älla" annars en förmyndare eller nära släkting va mä, sen inan lysningsformoläret skrevs skulle de unga fårhöras i Kristendomskunskap och det hände vist någon gång att dom ej fick lysning ina da hade läst på i karekesen såaatt dom kunde giva svar på prästens frågor. Dä va ju "uhällit" otrevligt att komma hem utan

L.U.F. Aec. N:r M. 9870:22

Landskap: Småland

Upptecknat av: Goda Bursén

Härad: Västbo

Adress: Knavrabo, Sm. Burseryd

Socken: Burseryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1883 i Spabo, Burseryds förs.

att fått ut lysning. Men många gånger nå dä va gohällit så fick
dom lysning. Prästen va vist inte lika sträng och fodrande mot alla.